

Pregled važnih novic preteklega tedna

★ VES SVET se zaveda, kako neprecenljivo važna je volilna pravica, izvajana po svobodnih državljanih pri svobodnih volitvah. Zato je tudi slišati vsestranski poziv: "Pojdite na volišče in glasujte! Volite po svoji preudarnosti, toda — volite!" — Gen. George C. Marshall je ob povratku iz Evrope povedal Bernardu Baruchu: "Jaz nisem še nikoli v svojem življenju volil, pa tudi letos ne bom. . . ." General Marshall je bil že tudi ameriški obrambni in državni tajnik. . .

★ SREČA JE, da niso vsi ljudje zgneteni iz takšnega testa kakor Marshall in njemu podobni, ki bi morali biti živ z glavo ostalim državljanom. Janet Gentle, ki leži že od leta 1946 v napravi, ki ji pospešuje dihanje (iron lung), je zdaj toliko boljša, da sme po dve uri na dan prebiti zunaj tiste naprave. In kako je uporabila oni dan tisti dve uri? Z ambulanco se je dala odpeljati na registracijski urad, kjer se je registrirala za volitve in bo zdaj volila — prvokrat v svojem življenju. . .

★ MI SMO IZVOLJENO LJUDSTVO, mi, Amerikanci, — je rekel oni dan Adlai Stevenson, demokratski predsedniški kandidat, v mormonskem Tabernaklju v Salt Lake City, Utah. "Za to nas je določila usoda, za kar se ji moramo zahvaliti, ne tarnati. Kakšno kronanje dela in vere naših očetov! Kdo, za božjo voljo, bi si želel Ameriko manj močno in manj odgovorno bodočim časom? Ali ni to tisto, o čemer smo zmerom sanjali?"

★ ILIJA EHRENBURG, časninar in pisatelj ter glavni propagandist Kremlja, je prispel pretekli teden na Dunaj h kongresu, katerega označujejo komunisti kot "največje zborovanje sveta za mir v zgodovini človeštva". Komunistični "Svetovni mirovni kongres" se bo pričel na Dunaju 5. decembra.

★ PREDSD. TRUMAN je pozval gen. Eisenhowerja, naj razodene svoj načrt za končanje vojne v Koreji, če ga res ima. — Zdi se, da je predsednik Truman pozabil, da mu je tak načrt predložil že general MacArthur, pa ga je predsednik prav zaradi tega — odslovil.

★ TIHA VENDETA. — V hribovski vasi Orgosolo v Sardiniji, Italija, je bil te dni ubit 48-letni ovčar Antonio Manca. To bi ne bilo samo po sebi nič izrednega, če bi ne bilo sledečih okoliščin: Ime Manca je bilo eno izmed 36 imen, ki so bila napisana na velikem listu, kateri je bil pred dvema leti misteriozno nalepljen na vrata katedrale. — Dvajset od šest in tridesetih, katerih imena so bila nalepljena na vrata katedrale, je bilo od tedaj ubitih. Za te umore ni ne motivov, ne sledov, ne ničesar. Toda onih 16, ki so še ostali, zdaj ugiblje, kdo bo prihodnji.

★ POTNIKI, ki so se nedavno vrnili iz Moskve, pripovedujejo, da najde Stalin posebne vrste "ugodje" ob izvajanju svoje "politične draženja". Smoter te njegove diplomacije, je očividno: gre namreč za ponižanje ameriškega prestiža v obeh sveta, in dokaza, da se Ameriko lahko poljubno in brez strahu na posledice peha iz kota v kot. . .

★ REP. KANDIDATA pred-

Republikanski senator Morse za Stevensona

WASHINGTON. — Senator Wayne L. Morse, republikanec iz Oregona, je v soboto naznanil, da se obrača od republikanske stranke in da bo volil demokratskega kandidata Stevensona.

Morse je povedal časnikarjem, da general Eisenhower, republikanski kandidat, "ne govori resnice" v svoji politični kampanji ter "dela neopravičljive kompromise z reacionarji" v republikanski stranki. — Zato da ne more več delovati ne voliti zanj.

Otvoritev Community Chest kampanje v Clevelandu

Cilj kampanje je, zbrati \$6.850.000 v prostovoljnih prispevkih.

CLEVELAND. — V soboto zvečer so preko devetih radijskih in televizijskih postaj odpravili kršen program v korist Community Chest kampanje, ki je bila uradno otvorjena danes. Program se je pričel ob enajstih in je trajal do polnoči. —

V letošnji kampanji znaša določena kvota prispevkov, ki jih bo treba nabrati med prebivalci Greater Clevelanda, \$6, 850, 000. — Danes zjutraj se je že podalo na delo zbiranje prispevkov za to potrebno in plemenito ustanovo 33.000 prostovoljnih delavcev, ki bodo hodili od hiše do hiše. Vsem našim rojakom prav toplo priporočamo, da bi prispevali po svojih močeh v ta prepredni sklad.

NAJNOVEJŠE VESTI

MILAN, Italija. — Bivši britanski premier Atlee je tukaj proslavil internacionalni demokratski socializem kot edino upanje sveta in nadomestilo za komunizem ter umirajoči kapitalizem.

TOKIO. — Gen. Mark Clark, vrhovni poveljnik čet Zdr. narodov, je odklonil obnovo mirovnih pogajanj pod komunističnimi pogoji.

SEOUL, Koreja. — Tisoče kitajskih komunistov je poizkusilo snoči in danes zjutraj zapoditi ameriške in južnokorejske čete s Triangle Hilla in Sniper Ridge, toda vsi poizkusi so se jim izjalovili.

HIGH WINDS

Mraz, pršenje in naletavanje snega s pojemajočim vetrom.

Važni dnevi svetovne zgodovine

Dne 20. oktobra 1821 je Španija odstopila Florido Zdr. državam.

stavljajo v Michiganu kot Vandenbergova republikanca, v Ohio kot Taftova republikanca, v Wisconsinu kot McCartyjeva republikanca, itd. — Zdi se tudi, da imajo republikanci za vsako avdijenco posebno zunanjo politiko.

V industriji premoga grozi nova slavka

Odbor za ustalitev mezd ni potrdil v celoti zvišanja mezd premogarjem mehkega premoga.

WASHINGTON. — Danes je spet nastala nevarnost stavke 350.000 premogarjev, ker je Odbor za ustalitev mezd okrnul za 21% mezdno zvišanje, katerega so pretekli mesec izvojevali premogarni v industriji mehkega premoga. Premogarni so dosegli \$1.90 poviška na dan, Odbor pa je odločil, da mora ta povišek znašati samo \$1.50 na dan, torej 40 centov manj kot so premogarni zahtevali in dobili.

Archibald Cox, predsednik Odbora za ustalitev mezd, je apeliral na "zdravo pamet premogarjev in na modrost njihovih voditeljev", naj se uklonijo temu odloku odbora. Rekoč, da "kongres, ki ga izvoli ljudstvo, dela postavbe dežele" je dodal: "Oboji — premogarni in njihovi voditelji — morajo vedeti, da svoboda ne more obstojati, če jo izziva gola sila."

John L. Lewis, predsednik organizacije premogarjev, ni dal doslej na to izjavo še nobenega komentarja.

Herbert Hoover pravi, da je New Deal leglo komunistov

Pod republikansko administracijo ni bilo komunistov v vladi, pravi bivši predsednik.

NEW YORK. — Herbert Hoover, bivši republikanski predsednik, je prišel iz svojega političnega pokoja ter izjavil, da je New Deal inkubator ali leglo komunistične stranke v Ameriki.

Dejal je, da je v prvih desetih letih po priznanju Sovjetske zveze od strani ameriške demokratske vlade, komun. partija v Ameriki pošeštorila svoje članstvo — to je od 13.000 članov na 80.000.

"Komunisti so bili uposleni v visokih vladnih uradih," je rekel Hoover. "Ko je bila na krmilu republikanska administracija, ni bilo komunistov v vladi."

Demokratski senator proti Stevensonu

WASHINGTON. — Sen. Harry F. Byrd iz Virginije je odprl vrata republikancem, da si pridobijo 12 elektoralnih glasov v državi, če si jih morajo.

Senator je izjavil, da ne bo indorsiral governera Stevensona, ker on obljublja še več "trumanizma". — Podpredsednik Barkley je nato razjarjen ožigal senatorja ter dejal: "Mož, ki nosi demokratski znak ter se smatra za 'virginijskega demokrata', pa voli za republikanca, je kakor ženska, ki nosi ime svojega moža, pa poklanja svoje ljubezenske čare možu, ki živi onkraj ceste", je rekel Barkley.

Tri eksekucije v Romuniji

BUKAREŠTA. — V Romuniji so bili na smrt obsojeni in usmrčeni trije starejši uradniki Donavsko - črnomske administracije. Obdolženi so bili sabotaže.

Farouk v Italiji

SANTA MARINELA, Italija. — Bivši egiptski kralj je prišel z otoka Kapri semkaj, kjer je vzel v najem celo pročelje nekega hotela, to je 30 sob.

Osma obletnica velike katastrofe v Clevelandu

DANES obhajamo žalosno 8. obletnico, odkar je dne 20. okt. 1944 zletelo v zrak ogromno skladišče zmrznjenega plina, — shranjenega v ogromnih tankih, iz katerih so ga po potrebi razvažali drugam.

Strašna je bila ta katastrofa, ki je v nekaj minutah uničila nad osemdeset domov in 132 človeških življenj. Ob lepem sončnem dnevu, ob 2. uri in 40 minut popoldne, je z groznim pokom zletelo v zrak tone železja, iz katerega so bili zgrajeni tanki, katerih notranjost je znašala v prerezu 75 čevljev. Vse to razbito železje z gorečim plinom je padalo po vsej okolici ter vžigalo hiše, v katerih so bili ljudje, katerih mnogi se niso mogli rešiti pred požarom. Mnogi, ki so skušali bežati, so skoraj izgoreli na cesti.

Po vsej naselbini med E. 55. in 64. cesto, je bilo slišati jok in krik. Eksplozija je pretresla tudi globoke kanale ter dvignila v zrak železo in opeko in grozila, da uniči del vzhodnega Clevelanda. Sreča v nesreči je bila, da se je eksplozija primerila podnevi; če bi se bila ponoči, bi bila nesreča še mnogo večja.

Danes, 20. oktobra, se spominimo vseh onih, ki so podlegli v tej grozni katastrofi ter odšli v večnost. Obenem se pa tudi vsi iz te okolice, ki smo ostali pri življenju, zahvalimo Bogu, da smo še med živimi.

Pozidana naselbina

Takoj po katastrofi smo se lotili pozidavanja prizadetega dela naselbine. Večina onih, ki so prej tukaj stanovali, se je izselila zaradi žalostnih spominov; ostalo je le par družin, ki so se lotile pozidavanja. Slovenski trgovci so si zasakali rokave ter šli na delo. Zložili so skupaj denar za nakup parcel požganih hiš, da na njih sezidajo nove, moderne domove. Vzelo je mnogo truda, dela in časa, preden je bila uresničena želja, da je vzrasla iz pogorišča nova naselbina. Za to je bilo treba poravnati in delovnih moči.

Z denarjem se je odzvalo 27 moži, ki so ga zložili skupaj ter odločili, da go dajo za nedoločen čas brez obresti na razpolago, kar je vzelo sedem in pol let. — Skupna vsota je znašala \$22.900, pri tem pa so opravljali brezplačno vse gospodarske in upravnne posle, dokler ni bilo dograjeno ter na povečanih parcelah postavljenih 15 hiš s krasnimi vrtni.

Mestna vlada je v polni meri sodelovala z načrti teh moži, da se je pridobilo naselbini veliko in najmoderneje igrišče za otroke.

Naselbina je tako dobila novo lice, novo živahnost in novo življenje. V vseh teh novih hišah so se naselile poznane družine, ki želijo ostati v osrčju slovenske metropole ter gojiti okrog hiš lepe cvetlične vrtove in s tem dajati zgled ostalim družinam naše naselbine

Zato pridite in si oglejte zdaj ta del naselbine, o katerem so mnogi mislili, da bo ostal le zapuščeno pokopališče. Toda zmaga je zavest naših rojakov, ki nikoli ne obupajo, temveč vedno znova vstanejo in zažive še močnejše življenje.

A. Grdina.

Iz raznih naselbin

STRABANE, Pa. — Tu je umrl John Cvitan, doma v Dolenjih Kamencah v fari Prečna pri Novem mestu. Zapustil je dva sina in dve hčeri.

Podalšanje podmornice PHILADELPHIA. — Tukaj so podaljšali 311 čevljev dolgo podmornico U. S. S. Raton za 30 čevljev.

SODE VALE — Berlinski razvažalci in raznašalci piva so se nedavno pomerili v tem, kdo zna hitrejšo in spretnjejšo valiti sod. Tekma se je vršila v britanskem sektorju mesta. Kljub temu, da je Berlin sredi sovjetske zone Nemčije, njegovi prebivalci niso izgubili smisla za humor.

Naše stališče v sedanjih političnih kampanjih

Letošnje predsedniške volitve v Zdr. državah bodo sila važne tako za Zdr. države kakor tudi za ostali svet, čigar gospodarsko - politična usoda je v marsičem odvisna od usode Zdr. držav. K važnosti teh volitev doprinašata v veliki meri tudi osebnosti, ki se potegujeta za predsedništvo: gen. Eisenhower, kandidat republikanske stranke, in illinojski gubernator Adlai Stevenson, kandidat demokratov.

Že od vsega početka smo se zavedali, da v očigled stvari, ki so danes na kocki, bo letos treba izbirati med osebnostmi in možmi ostrega uma, močne volje in neomahljivega značaja, ne pa slepo voliti kandidate strankinih mašin.

Izbira med kandidatoma samima je letos skrajno težavna. Saj so celo člani Rooseveltove rodbine, ki je tako rekoč "prva" demokratska rodbina v deželi,

razdeljeni: dva člana te rodbine sta za Eisenhowerja, štirje za Stevensona. . . Na eni strani je gen. Eisenhower, slavni junak normandijske invazije, v sleherni zakoniti koči znan idol ameriškega ljudstva. Na drugi strani je Adlai Stevenson, gubernator države Illinois, ki je bil — vprav nasprotno — do zadnjega časa v ameriški javnosti skoraj popolnoma nepoznan. Prvi je strokovnjak vojaške znanosti, drugi je mož izrednega intelekta in širokega, z izkušnjami podprtega znanja v državno - upravnih in gospodarsko - političnih zadevah države, odnosno dežele. Oba pa sta moža nespornega poštenja, dostojanstva in takta (vsaj do sedanje politične borbe sta bila) ter bi kot taka v polni meri delala čast najvišjemu uradu dežele.

Toda: — General Eisenhower je zelo razočaral naša pričakovanja! —

Predvsem smo iz njegovih nastopov in govorov nesporno ugotovili, da ima prav malo pojma o gospodarsko - političnih vprašanjih in potrebah dežele, česar pa mu ne štejejo v greh, ker se zavedamo, da je imel ob svoji izključno vojaški izobrazbi in ob svoji 40 let trajajoči vojaški službi prav malo časa, da bi se poglobljal v državljanske zadeve ljudstva. (Primer miselnosti človeka, ki mu je vojaško poklic: New York Times poroča, da je gen. Marshall, Eisenhowerjev predstojnik v drugi svetovni vojni, poznejši obrambni in državni tajnik, vprav te dni povedal staremu državniku Baruchu, — da ni še nikoli v svojem življenju volil. . .)

Eisenhower nas je tudi razočaral, ker smo ugotovili, da je kakor trs v vetru in da skuša ustrežati vsem, od katerih sodelovanja je deloma odvisna njegova

va izvolitev. Njegov tozadevni rekord obnašanja sliči preds. kandidatu podporne organizacije, ki išče vse mogoče zaveznike, neglede na njih sloves in značaj, samo da mu pripomorejo do predsedništva organizacije. Ni čuda, da smo bili razočarani, ko je v Indianapolisu figurativno sprejel v svoje naročje ter indorsiral senatorja Jennerja, ki je svoječasno izjavil, da je general Marshall fronta, za katero se skrivajo izdajalci. Prav tako je sprejel in indorsiral senatorja McCarthyja, čigar rekord smatrajo za skrajno nazadnjaški. Še več: Ko je v Milwaukee, stoječ ob strani senatorja, bral od drugih mu napisan govor, v katerem je bila tudi pohvala gen. Marshalla, je Eisenhower McCarthyju na ljubo preskočil in zamolčal pohvalo, ker mu je znano, da Marshalla tudi McCarthy mrzi. . .

(Dolge na 3. strani)

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Miklova Zala — Nocoj ob 7 zvečer je vaja za igro Miklova Zala na odru S. N. Doma. Pridejo naj vsi igralci.

Odhod v Jugoslavijo — Mr. Matija Mance, 6714 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio, je snoči odpotoval proti New Yorku, kjer se danes vkrca na jugoslovanski Parnik, ki ga popelje za stalno, do Rijeke, Jugoslavija. Vse potrebno in prevozne karte, mu je preskrbela potniška pisarna, Steve F. Pirnat Co. 6516 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.

"Stari in mladi" — V nedeljo, 26. oktobra ob 3. uri popoldne priredi Zveza Oltarnih društev ob svoji 10-letnici igro "Stari in mladi." Igra bo v Slovenskem domu na Holmes Ave. Vstopnice se dobe pri odbornicah in so po \$1.00.

Asesment — Tajnica Društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ sporoča, da bo pobirala assesment nocoj med 6. in 7. uro v spodnjih prostorih šole sv. Vida.

Iz bolnišnice — Po 16 dneh se je vrnila iz Charity bolnišnice na svoj dom, — 18712 Chickasaw Ave., Mrs. Mary Trlep. Zahvaljuje se vsem za obiske, cvetlice, darila in kartice, ki jih je prejela v bolnico. Obiski na domu zaželjeni.

Armada ni popolnoma zadovoljna z novim atomskim topom

Pričakuje še mnogo izboljšano atomsko orožje in vodljive rakete.

ABERDEEN, Md. — Armada je pretekli teden s ponosom razstavila na ogled svoj ogromni atomski top, toda je hkrati naznanila, da pričakuje še boljše orožje.

Istočasno je naznanila, da se pripravlja za prvo dejansko preizkušnjo tega 280-mm topa z izstrelitvijo atomskega naboja.

Armada je ob navzočnosti vojaških uradnikov, članov kongresa in drugih opazovalcev vršila demonstracije z atomskim topom, njegovim manevriranjem, z naglico pripravljen, da se spravi top v strelni položaj, in z njegovo izstrelitvijo samo.

Po teh demonstracijah je imel gen. Lawton Collins nagovor na navzoče, katerim je povedal, da armada ne smatra tega topa kot "ulimatnega" ali zadnjega orožja, temveč da pričakuje še nadaljnega velikega razvoja na polju atomske artilerije in vodljivih raket.

Amnestija v Egiptu

KAIRO, Egipt. — Vlada generala Mohameda Naguibaja je proglasila amnestijo za 1000 političnih obsojencev, ki so bili za svoje politične nazore obsojeni med letom 1936 in strmoglavljenjem kralja Farouka

Rekordna zaposlitev v Clevelandu

CLEVELAND. — Ohio State Employment Service naznanja, da je danes v Greater Clevelandu zaposlenih več ljudi kakor kdajkoli v zgodovini države Ohio. Dne 1. oktobra je znašalo njih število 649.000, od takrat pa se je še znatno zvišalo.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. HENDERSON 1-0623 CLEVELAND 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays
General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROCNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.
Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.
Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 205 Mon., Oct. 20, 1952

Obračun z rakovo naprednostjo

Mladi slovenski rod, ki je bil rojen in vzgojen tu v Ameriki in ga ni zastrupil Kristanov socializem, se z nevoljo obrača proč od napredno-socialističnih organizacij in časopisov. Ta nevolja raste iz dneva v dan vedno bolj. Ta mladi rod bo ali popolnoma obrnil hrbet tem organizacijam in jih prepustil usodi, da bodo izumrle ali pa bo ob prvi priliki pometal iz organizacij in časopisov vsa socialistično navlaklo.

Izraz te nevolje proti stari Kristanovi gardi beremo v glasilu Slovenske narodne podporne jednote "Prosveta" dne 3. septembra 1952. Tu neki Henry Rupert iz Detroita obdeluje s fineso in bridko ironijo odbor SNPJ in uredništvo "Prosvete." Iz dolgega članka naj navedemo le nekatera značilna mesta!

Rupert piše:
"Uradniki in člani Slovenske narodne podporne jednote bi morali biti zelo zaskrbljeni nad bodočnostjo naše organizacije."

Nato piše, kako se mladi rod odtuja te organizaciji in odpada od nje. V bodočnosti bo SNPJ izgubila več mladih ljudi kot pa pridobila. Vzrokov — pravi Rupert — je več. Navajajoč le nekatere piše:

"Predvsem je vodstvo organizacije priredilo več vzgojnih konferenc po vsej državi, da bi poučilo vodstva lokalnih organizacij in članstvo, kako SNPJ slujuče in kaj jo teži. — Toda jaz mislim, da bi moralo vrhovno vodstvo organizacije pričeti z vzgojnim programom najprej samo pri sebi."

Od zadnje, to je druge svetovne vojne, je postalo pridobivanje novih članov zelo težko. Mi vsi dobro vemo, da potrebujemo novih članov in sicer dosti, da bi pomagali društvu nadaljevati z delom tam, kjer so nehali stari. Mi vemo, da stari pionirji SNPJ počasi odhajajo in prepučajo delo v lokalnih organizacijah. Mi lahko povdarjamo uspehe naših mladinskih krožkov, našega športnega programa in našega uspešnega socialnega programa, toda končno pridemo do našega uradnega glasila SNPJ, do "Prosvete. . ."

Če se bo njena škodljiva propaganda še nadaljevala, bomo v bodoče izgubili še več. S tem mislim take škodljive članke, ki jih piše Donald Lotrič, član vrhovnega vodstva in pionir društva v Čikagu.

V članku, ki ga je napisal v "Prosveti" dne 12. marca 1952. se zdi, da se brat Lotrič zavzema za Rusijo in njen komunistični imperij, kakor tudi za druge države, ki jih vladajo komunisti. Tam navaja: "Zaupno pismo poročilo pravi, da so zašli v težave naporu strica Sama, da bi podkupil druge narode proti Rusiji. Mi dajemo pomoč, če kaka država obljubi, da bo naša strani v borbi, kadar pride čas. Tri države, ki so poznane, so že odklonile podporo pod takimi pogoji in državno tajništvo pravi, da so še druge, ki jih drže v tajnosti. Nevolja proti ZDA je postala že tako močna, da je moralo državno tajništvo spremeniti pogoje kupčevanja in jih omiliti. K vsemu temu bi pa še pridal, da so ljudje v Washingtonu neumni norci, zakaj kadar bo prišel čas in bo potrebno, da bi se ti narodi borili, posebno Evropejci, bodo ti izbrali svojo stran in ne bodo šli z ZDA."

Brat Lotric se zavzema za komuniste in Ruse tudi v najnovejšem članku 20. avgusta.

Tako je več člankov, ki jih je napisal br. Lotrič in v katerih razširja propagando in sovraštvo proti naši lastni državi in se poteguje za Rusijo. Ali mislite, da mi potem moremo pridobivati za SNPJ s takimi članki? Ali moremo dobiti nove članove s takimi novicami v našem časopisu? Ali moremo ohraniti članove, ki smo jih že pridobili, če ti berejo take članke?

Mi imamo mnogo članov, ki hodijo v cerkev. Verni ljudje in jaz smo vedno mislili, da je to svobodna domovina, da imamo vsi pravico Boga častiti, kakor nam ugaja, da je ljudstvo, ki hodi v cerkev, prav tako dobro kot so oni, ki ne hodijo, oziroma narobe. Toda Lotrič je napadal vero v več svojih člankih in nekateri člani predsedstva so delali isto. Jas še vedno mislim, da vera nima nič opraviti z SNPJ in da naj bi to vprašanje izostalo v "Prosveti" v korist družbe in članov.

Da, predsedstvo bi moralo pričeti z vzgojnim programom pri vrhovnem vodstvu in tam očistiti poslovanje. Vrzi te ven komunistične novice in dajte ljudem brati kaj konstruktivnega!

Največ naših starih in staršev je prišlo sem v ZDA iz Jugoslavije, da bi tu našli boljše bodočnost za svojo družino, da bi ušli iz nizke življenjske ravni in da bi našli svobodo z begom izpod diktature.

Rad bi vprašal brata Lotriča, ki je proti vsemu, kar je velikega v tej domovini, zakaj ne gre nazaj v Evropo? Stalin ima dosti prostora v Rusiji in zdaj, ko si postal bogat v ZDA, bi lahko živel kot kak kralj v Jugoslaviji ali v Rusiji z ameriškimi dolarji . . .

Lahko bi navedel še več takih člankov, ki so napravili škodo naši organizaciji, toda naj bo dovolj. Večina izmed nas še obožuje našo domovino in mi še smatramo ZDA kot najboljšo državo na svetu."

Kajne, da jim je dobro povedal? Takih še Ameriška Domovina ni nadrobila tem "naprednjakom," kot jih je ta mladi Amerikanec.

Lasallski glasovi in odmevi

(Piše Matevž iz "Sunny Spot City-a")

LaSalle, Ill. — V Ameriki imamo navadno lepo jesen. Spomlad pa skoro nič. Jesenski popoldnevi so tako lepi, da si jih človek kar želi, da bi trajali celo leto. V jutru je navadno malo hladno, večasih malo vlažno, a tja proti deseti in enajsti uri dopoldne se pa ogreje in je zunaj na soncu tako prijetno, da bolj biti ne more. Vse oživi in pride na sonce. Posebno pa mi starejši prinesemo svoje kosti na sonce in lovimo sončne žarke, da bi ogreli naše kosti in jih naredili odporne proti zimskemu vremenu, ki bo prilomasti tja enkrat okrog Zahvalnega dne, ali okrog sv. Miklavža.

Ne vem, če tudi drugim ljudem na svetu čas tako hitro beži naprej, ali ne, kakor meni. Meni se zmrka čas naprej in če bo šlo tako naprej, ga ne bom nikoli ujel, razen če bi najel novi brzi angleški aeroplan, ki brzi 660 milj na uro in ki je koncem avgusta v enem samem svetlem dnevu priletel iz Irske v Kanado in odtam do večera istega dne zopet nazaj, odkjer je prišel. Zajutkeval je na Irskem, pa je s časom brzel naprej in ko je došel v New Founland je tamkaj tudi zajutkeval, ker tam je bilo še le jutro. To je potovanje hitrejšo od časa.

Pa kaj bi o času in vremenu pripovedoval in pisal, ko je pa drugih novic vse polno. Meni je dne 18. avg. letos padla najboljši pred oči notica v tukajšnjem dnevniku "Daily News — Tribune," ki se glasi:

RUESSELSHEIM, GERMANIA — (AP) — Eight husky young men from Yugoslavia's Olympic rowing team disclosed here today that they are not going to return to their Communist homeland even if Premier Marshall Tito does say his brand of Communism isn't like Stalin's.

The team's manager, Slavko Jankovic, said he and seven others are asking asylum of the West and want to go to Canada.

Well dragi čitatelj, kakoršnega koli mišljenja si že, preberi to novico trikrat, kakor sem jo jaz. Fotem se pa vprašaj to le: Ako že taki nočejo več nazaj v Titovo Jugoslavijo, kakor so atletri, ki jih je vlada podpirala in poslala na Olimpijado v tujino, kako se mora goditi še le ubogim kmetom tam, ki jih privijaajo z davki in vsemi političnimi nadležnostmi, kolikor največ morejo. Potem pa s svojim zdravim razumom misli in računaj, pa boš morda prišel do zaključka, kakšna blažena svoboda nebesa imajo naši ljudje pod "maršalom" Titom. Kdor zna le šteti do pet, to lahko izračuna.

V Amer. Domovini sem bral pred nedolgi, kako so naši lasallski rojakinji Mrs. Bučar carinili stvari, ki jih je nesla ali poslala tja. Ko se bo vrnila bo nam že sama povedala, kako je bilo.

Seveda! Socialist, zdaj v komunistični sraciji in hlačah, Herr Seliškar, bo pa napisal cele litanije za Prosveto, kako so se namši ameriški rojaki zabavali tamkaj. Kako so se pa pridušali, ko so jim Titovi carinirji carinili razno robo, tega pa seveda Titov pokorni sluga Herr Seliškar ne bo zapisal. Toliko tinte mož nima, jo je treba "šparati," saj veste zakaj, saj niste tako slepi.

Ampak kljub temu so med nami še taki Maticki in Gašperčki, ki kimajo za tetko Prosveto, "o, bo enkrat že boljše, ne more biti kar na enkrat, je treba malo počakati. Seveda! Sure! Čakati, čakati! Do sodnega dne!"

Povprečnemu opazovalcu se čudno vidi, kako se morejo do-

ko slavnostno parado, v kateri je bilo 35 raznih flotil.

Na bližnjem Oglesby zidajo novo katoliško cerkev, ki bo posvečena sv. Družini, kakor je bilo to pred časom že poročano v tem listu. Bo to mešana župnija, v katero bodo spadali katoličani vseh narodnosti. Dosedanje cerkve Presv. Srca in cerkev sv. Konstantina, pa bodo ukinjene in nadomestila jih bo nova župnija. Župnik nove župnije bo dosedanji župnik Rev. Carl Mayes. V to župnijo bodo spadali tudi oglesbylški Slovenci, katerih je precej.

Na našem koncu mesta pospravljamo vrtno pridelke. Grozdje je že večinoma potrgano. Letos ga je bilo malo. Kadar imamo čas hodimo, pardon, vozimo se v gozdove po gobe, ki jih je v tej okolici precej in ki gospodinjam prav pridejo suhe in konzervirane tekome zime. Tudi teh je vsled suše malo.

Pa še drugič kaj, če bomo dočakali in v ta namen želim vsem zdravja in lepih dni.

Prvi koncert Carolyn Budan

Cleveland, O. — V nedeljo 30. nov ob 4. uri popoldne bo prvič nastopila naša znana pevka Carolyn Budan s samostojnim koncertom. Na sporedu so splošno znane slovenske pa tudi tuje skladbe. Nekaj je pa tudi čisto novih pesmi, ki so nedavno pripele iz Ljubljane. Ne pozabite datuma in si rezervirajte sedeže. Vstopnice so na razpolago v Orazmvi trgovini v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Lahko pa kličete tudi HE 1-2858.

Mary A. Kramer.

Jože Grdina:

Miklova Zala

Bilo je meseca junija 1937. ko sem na svojem potovanju obiskal tudi Carigrad, nekdanjo prestolico slavnega bizantinskega cesarstva, ki je po par mesečnem obleganju in strašnih bitkah padlo v roke Turkom 1. 1453. Zmagoviti turški sultan Mohamed II. (1451-1481) je potem slovesno ukorakal v nekdanjo prestolico rimskega cesarja Konstantina Velikega (323-337), ki je l. 330 presel cesarsko prestolico iz Rima v Carigrad. Zmagoviti sultan Mohamed II. se je potem nastanil v nekdanji cesarski palači kot vladar velike turške države, ki se je širila na vse strani zlasti preko Balkana ter postala prava šiba in trepet narodov; tako tudi Slovencev. Turki so potem večkrat prišli ropat in pustošiti naše kraje. Ta glavna turška sila se je vspala iz Carigrada in se tja tudi vrčala z bogatim plenom.

V Carigrad sem prišel z namenom, da si ogledam razne znamenitosti njegove nekdanje slavne in žalostne zgodovine: Hagijjo Sofijo, nekdanjo krasno cerkev sv. Modrosti, staro obzidje, kjer so Turki in Bizantinci bojevali strahoviti boj, v katerem so slednji končno podlegli, potem sem hotel videti tudi sultanovo palačo in še druge znamenitosti. V nedeljo 6. junija sem prišel mimo nekdanjih sultanovih vrtev ter proti precej visoki vstopnici, ki jo zahtevaljo Turki, vstopil v nekdanjo sultanovo palačo Top Kapou Seraj, ki se nahaja severovzhodno od Hagije Sofije. Po tisti palači, v kateri pa ni več sultanov, pač pa je ondi muzej, v katerem so nakopičene razne dragocenosti in oprave, ki so bile nekdanji last turških sultanov.

Ko sem hodil po ulicah Carigrada, sem se spominjal časov turškega razbojništva po naših krajih, zlasti se spominjal onih ujetih revežev, fantov in deklet, katere so Turki prignali v Carigrad kot sužnje, male dečke pa, da jih vzgoje za janičarje. Kdo ve, koliko solza teh slovenskih

Hubbardske novice

Madison, O. — Po dolgem času sem našel spet nekaj vrstic v Ameriški Domovini, ki jih je napisal g. Opaškar. On napiše vedno kaj pametnega, če se v javnosti oglasi. Čudno se mi zdi, da se g. Opaškar tako redko oglašuje. Zadnjič je napisal veliko resnico.

Volilna borba je letos huda. Nekateri se Eisenhowerja bojijo, kot bi imel prineseti deželi največje zlo, ne pomislijo pa, da je današnja prosperiteta krvava prosperiteta, da je le umetna. Noben predsednik nima prosperitete v svojem žepu, da bi jo stresel narodu. Stvar se obrne šele, če pride do vojne. Tudi Roosevelt jo ni mogel priklicati, dokler ni prišlo do vojne. Tisti ljudje, ki danes delajo in dobro služijo, ne pomislijo, koliko tišo mladih fatnov daje življenje in koliko mladih fantov bo pohabljenih za vse žive dni radi te prosperitete. Mnogo nas pa je, ki nimamo zaslužka, pa moramo vendar prenašati to strašno draginjo.

Depresija ni bila samo pod Hooverjem, imeli smo jo tudi pod demokratskim predsednikom Clevelandom. Tista je bila še dosti hujša, ljudje so si iz obupa življenje jemali. Mladina se seveda tega ne spominja več.

Zapomnite si torej, ta prosperiteta je le v vojni, tako mi pove moja dolga skušnjaja.

Upajmo, da bo 4. nov. izvoljen Eisenhower in da bo vzel seboj v Washington veliko metlo in z njo temeljito pometal.

Prisrčne pozdrave vsem rojakom Frank Leskovec.

med njimi posestnik Serajnik iz Rožne doline, ki je takoj sklenil iti nad Turke. Serajnik je potem še pridobil svojega soseda Mikla in njegovega brata Marka; vsi trije so se odzvali, da gredo v boj proti Turkom. Teško se je ločil krepki mož Serajnik od svoje žene in 10 let starega Mirka in prav tako teško Miklo od svoje žene in pa hčerke Rozalije, ki je bila še v zibelki ter so jo radi njene lepote zvali Zalo, Miklov brat Marko je bil še mladenič. Prišel pred Belgrad so stopili pod zastavo sv. Janeza Kapistrana, ki je osebno vodil boj proti Turkom. Dne 14. julija 1456 se je vnela bitka za osvoboditev Belgrada. V tej bitki se je posebno odlikoval Miklo. Ko je sv. Janez Kapistran stal na čelu krščanske vojske je skočil proti njemu janičar, zavihel orožje in bi svetnika na mestu ubil, da ni Miklo spretno udarec prestrgel ter janičarja na mestu prebodel. S tem jo rešil svetnika gotove smrti. Ko je svetnik videl ta hrabri čin, je snel z vratu svojo srebrno svetinjo Matere božje ter jo v znak hvaležnosti podaril junaškemu Miklu za njegovo hrabrost. Krščanska vojska je po hudem boju zmagala in Turki so morali bežati. V teh bojih je pa izgubil Miklov brat Marko. Niso ga mogli dobiti ne med ranjenimi ne med ubitimi in od tedaj o mladeniču ni bilo več ni duha ni sluha. V krščanskem taboru je pričel razsajati legar, za katerem je zbolel tudi Miklo. Zelo je žaloval, da ne bo več videl svoje žene in ljubljene hčerke Zalke. Serajnik, ki je pregovoril Mikla, v boj proti Turkom je umirajočemu Miklu ujkubil, da bo očetovsko skrbel za njegovo ženo in hčerko in še dodal: "Ko doraste Mirko bo postala Zalka njegova žena. Miklo vzame ono svetinjo, ki jo je prejel za hrabrost iz rok Kapistranovih ter naroči Serajniku, da da to svetinjo njegovi Zalki, tedaj ko bosta Zalka in Mirko sklenjena v zakonski zvezi ter umrje."

Serajnik je bil mož beseda ter je skrbel za Miklove tako kakor zase in ko sta dorasla Mirko in Zala je bila njegova želja, da Mirko vzame Zalo za ženo. Mirku pa ni bilo treba nič usliševati Zale, kjer je sam vedel, da je Zala ne samo lepa ampak tudi zelo čednostno dekle, kakršne ni bilo daleč na okoli. Za brhkim Mirkom se je pa ozirala tudi Almira, hči žida Trezoglava, ki se je naselil v tisti vasi. Almira se je naravnost zaklela, da mora dobiti Mirka za moža. Ker je bilo vse zaman, je Almira in Trezoglavu prišlo ravno prav, da so se pojavili v deželni Turki. Almira privede očeta do tega, da gre in pripelje v Rožno dolino Turke, ki naj bi dobili ali pa odpeljali v sužnost vse razen Mirka, ki ga mora dobiti za moža. Serajnikov Mirko in Miklova Zala pa sta se med tem poročila. V tem se zasliši bolesten krik: Turki gredo! Fantje in moške so pograbili za orožje in hoteli na utrjeno Gradščice in z njimi je moral tudi Mirko njih poveljnik. Z jokom sta se ločila ženin in nevesta in oče Serajnik je odhitel z ženami starčki in otroci v nepristopno votlino Podroščice, z njim je šla mlada snaha Zala in Almira, ki je imela črn naklep, da uniči Zalo.

(Dalje prihodnjič.)

— Cordell Hull, svojecasni državni tajnik Združenih držav, je bil odvetnik v državi Tennessee, še preden je imel volilno pravico. Torej je začel res že zelo zgodaj

— Ko so začeli delavci snovati v Ameriki svoje unije, je pojem "closed shop" pomenil, da tovarna ni jemala na delo nobenih delavcev, ki so bili organizirani, danes je prav obratno.

Dr. Josip Gruden

Zgodovina slovenskega naroda

Ali so tabri nudili ljudstvu dovolj varno zavetje?

Splošno smemo reči, da so bile te trdnjave primerne svojemu namenu in so neštete množice rešile bridke sužnosti ali pa gotove smrti. Ako je tabor le nekaj dni vzdrljal nasokke sovražnikov, ki niso bili pripravljeni na dolgotrajno obleganje, je bilo prebivalstvo že rešeno. Turki so dirjali naprej in si drugod poiskali plena. — Ko so leta 1478. Turki morili in požigali po Koroškem, so se prebivalci Starega trga zatekli v svojo cerkveno trdnjavo. Možsicer ni bilo mnogo, vendar so hrabro odbijali nasokke sovražnikov. Razsrjeni začno Turki goreče puščice streljati na cerkev in brambove. Toda opreznih čuvarji so zabranili požar. Osrmočeni so morali Turki oditi v veliko veselje hrabrih braniteljev. Se sedaj pričaja o tem dogodku sledeči nemški napis na cerkvenem oziidju: "Leta 1478. so pričeli Turki to božjo hišo v terek 4. avgusta ob sedmi uri naskakovati z vso silo in so jo trikrat zažgali, toda rešila sta jo ljubi sveti Rupert in sveti Maksimilijan s svojimi pri Bogu, ki je pokazal svojo milost in znamenja. Maloštevilni možje so branili oziidje." — Gotovo so bili tabri priče velikega junaštva, o katerem žal zgodovina ničesar ne poroča. Večinoma se je v njih ljudstvo z uspehom branilo proti Turkom, večkrat pa je našlo tudi smrt v plamenu goreče cerkve ali pod mečem sovražnikov.

Kako potrebni in rabni so bili tabri za časa turške sile, priča že njihovo veliko število po vseh slovenskih deželah. Prav mnogo se jih je ohranilo skozi vsa stoletja do današnjega dne. Posebno velik je bil tabor pri cerkvi sv. Štefana v Košani. Postavili so ga prebivalci dvanajstih vasi v košanski dolini za začetku 16. stoletja. Imel je jajčasto obliko, šest stolpov po štiri nadstropja visokih in 24 pritličnih hramb. V spodnje prostore so spravljali vino, živila, strelivo, pa tudi ženske, starčke in otroke. Nad temi hrambami so bili leseni hodniki, kjer so stali branitelji tabra. Obrambni stolpi s strelnimi linami, iz katerih so s puškami in topiči streljali na sovražnika. Tabor je imel svojo posebno upravo. Vsako leto so se zbrali 25. aprila, na praznik sv. Marka, ko je bil v Košani semenj, možje iz okolice, da pregledajo, v kakšnem stanu so utrdebe, kaj je treba popraviti in preskrbeti, in da volijo upravitelje. Na čelu uprave je bil "gvardijan" (nadzornik), kateremu je bilo pridelenih 12 do 13 kapitanov; bližnje gospodstvo je imelo sodno pravico. "Gvardijan" je imel v posesti ključce k tabru in je bil odgovoren za vse stvari, ki so bile v njem; blagajne in račune je vodil "višji kapitan." — Ko so v 18. stoletju ponehali turški napadi, je služil košanski tabor za občinsko skladišče. Zdaj je že večinoma razpadel.

Ker je še pri cerkvah opaziti vsaj sledove nekdanjih utrdob, naj jih tu nekaj navedemo. Največ jih je najti na Kranjskem in v Istri, veliko manj na Štajerskem in Koroškem. Spomin na nje se je ohranil v krajevnih imenih: "Tabor," "na Tabru."

Na Notranjskem so bili sledeči tabri: "Silentabor pri Zagorju, zidan leta 1471., velikanskega obsega; grad "Predjama," grad Prem, "Pod jama tabor" pri Podsetnju, Košana, Tabor pri župni cerkvi v Vremah, vas Britof na Tabru, Tabor v Dolenji vasi pri Senožečah, Tabor pri Vrabčah, Tabor pri Št. Vidu, Tabor pri Ustjah, Tabor v

vipavskem trgu, Studeno, Begunje pri Cirknici, Cirknica, Zgornji in Spodnji Logatec, Tabor pri Zavracu, Tabor v Zireh. Med največje je prištevati tabor ob cerkvi sv. Urha pri Nadliški, ki so ga sezidali grofi Turjaški.

Na Gorenjskem: podružnici sv. Nikolaja pri Šmarju in sv. Ahacija pri Turjaku, vas Taberje pri Sostrem, Št. Jakob ob Savi, Šmarna gora, sv. Urh pri Horjulu, Primsko, Št. Jurij-ska gora, Repnje, Komenda, Šmartin v Tuhinjski dolini, Češnja, Krtina, Dob, Goričica pri Domžalah, podružnica sv. Kuni-gunde na "Tabru" pri Ihanu, Cerklje (župna cerkev), Poljana, Predvor.

Na Dolenjskem: Loški potok (župna cerkev), Podtabor v Strugah; kočevski tabri: Stara Loka, Mosel, Morobitz, Neselal, Osilnica, Goettenitz; vasi: Stari tabor in Novi tabor in v Crmošnjicah; Trebnje, Mirna peč, Semič.

Na Štajerskem imajo znake nekdanjih utrdob: razvaline Zajčkega samostana, župna cerkev v Zalcu, samostan Jurjevo in Gornji Grad, kjer je ljubljanski škof Ravbar dal napraviti močno oziidje in järke.

Po nekaterih krajih Kranjske in Istre se je ljudstvo ob turških napadih rado zatekalo v mnogoštevilne podzemeljske jame in dupline, o čemer še sedaj pripoveduje ljudsko sporočilo. Zavetišče te vrste je bil "Šmajdov grad" pri Kranju, v strme skalnate bregove Koke vsena jama, ki je bila dobro utrjena. Valvasor imenuje slična zavetišča: jama S. Servola v Istri, Luknjo in Lebinico pri Dupljah, jame pri Smledniku, Krki, v dolini Iške in druge. Med najzanimivejše pa spadajo takozvane "Matjaževe kamre" pri Zavracu nad Logatcem. Ta prostorna in skrita jama se je zapirala z železnimi vrati. Napravilo jih je loško gospostvo v varstvo prebivalstva.

Na Koroškem je bil na Djekšah tabor, ki je še precej ohranjen.

Načrtajmo še tu kratko posledice silovitih turških napadov: Najhujša posledica dolgotrajnih, obupnih bojev je bilo občutljivo zmanjšanje prebivalstva po slovenskih deželah. Leta za letom so prihajali Turki v naše kraje in najdragocenejši plen, ki so ga odpeljali, so bile neštete trume otrok, mladeničev, mož, deklet in žena. Zgodopisci tiste dobe navajajo prav strašne številke. Ze po prvem napadu l. 1469., ki je veljal zlasti Beli krajini, je baje turški paša sultanu v dar poklonil 500 ugrabljenih zalih dečkov in prav toliko deklic. Okoli 30,000 ljudi je bilo tisto leto odpeljanih v sužnost. Pri naslednjih napadih so zabeležene enako visoke številke. Leta 1471. oeni- jato število jetnikov na 15,000, l. 1474. na 6,000, pri velikih napadih v letih 1478 do 1480 poprečno vsako leto 20,000 do 30,000. Ni pretirano, ako rečemo, da so Turki odpeljali gotovo nad sto tisoč naših ljudi in da so jih najmanj toliko tudi pobili. To je bilo pa zlasti za Kranjsko, ki i- tak ni bila gosto naseljena, občutljiva izguba.

(Dalje prihodnjič)

Prepovedana pot

Gospod župnik je Arnuzovo Franco prijel, ker mu je prišlo na uho, da se sestaja z Gašperinovim Anžetom: "Franca, ti si hodila po prepovedanih potih!"

Franca: "Gospod župnik, to pa že ni res prav nikjer nisva brala na kakšni tabli, da bi bila pot prepovedana."

1952	OCT.	1952
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

OCTOBER

25. — Carniola Tent No. 1288 T. M. veselica s plesom v SND na St. Clair Ave.

26. — Pevski zbor Adria nastopi v AJC na Recher Ave.

26. — SND na E. 80. priraja v svojih prostorih spominsko proslavo za Joseph Lekana.

26. — Skupna oltarna društva praznujejo desetletnico obstoja v Slov. domu na Holmes Ave. z igro Dramatskega društva "Lilija."

31. — Vardni demokrati klub ima plesno veselico v SND na St. Clair Ave.

NOVEMBER

2. — Glasbena Matica prireja koncert in "Traviato" v SND na St. Clair Ave.

7. — Piscators Club ima ples v SND na St. Clair Ave.

8. — Društvo Slovenec št. 1 SDZ priraja veselico v SND na St. Clair Ave.

9. — Slovenska moška zveza u- prizori ob 2:30 popoldne v S. N. Domu na St. Clair Avenue narodno igro Miklova Zala.

9. — Jesensko zabavo v večerjo priredi društvo sv. Imena fa- re sv. Vida v šolski dvorani.

15. — Društvo "Kras" št. 8 SDZ praznuje 40-letnico s posebno prireditvijo.

16. — Liga slov. kat. Amerikan- cev ima predstavo v SND na St. Clair Ave.

16. — Podružnica št. 14 Slov. žen. zveza obhaja 25-letnico z igro in zabavo v AJC na Recher Ave.

23. — Podružnica št. 15 Slov. žen. zveze obhaja 25-letnico z igro v cerkveni dvorani pri sv. Lovrencu.

27. — Zarja ima koncert v SND na St. Clair Ave.

30. — Carolyn Budan, ima ob 4. uri pop. koncert v SND na St. Clair Ave.

DECEMBER

7. — Pevski zbor "Slovan" pri- redi v AJC, Recher Ave. svoj običajni jesenski koncert.

27. — Društvo Slovan št. 3 SDZ priredi zabavo v dvorani SND na St. Clair Ave.

31. — Silvestrov večer v SND na St. Clair Ave.

JANUAR

10. — Društvo Clevelandski Slo- venci št. 14 SDZ priredi zaba- vo s plesom v SND na St. Clair Ave.

17. — Društvo Glas clev. delav- cev št. 9 SDZ priredi veselico s plesom v SND na St. Clair Ave.

18. — Josephine Petrovic in Ed- dy Kenik, koncert v SND na St. Clair Ave.

24. — Društvo Loška dolina pri- redi ples v SND na St. Clair Ave.

18. — Josephine Petrovic in Ed- dy Kenik, koncert v SND na St. Clair Ave.

24. — Društvo Loška dolina pri- redi ples v SND na St. Clair Ave.

BUY YOUR
EXTRA SAVINGS
BONDS NOW

Naše stališče v sedanji poli- tični kampanji

(Nadaljevanje s 1. strani)

Dalje: upravičeno se zaveda- joč, da bi bila brez sodelovanja in dobre volje "Mr. Republican" — sen. Tafta — kateremu so tisti, ki so potezali Eisenho- werjeve nitke, na čikaški kon- vencioniji tako prefrigano - podlo spodnesli noge in mu — najspo- sobnejšemu, najvidnejšemu in najvišjemu drevesu in republi- kanskiemu gozdu! — enkrat za vselej razpršili zadnje nade na Belo hišo, je general prosil tega smrtno ranjenega in res za- služnega republikanca za stvar- stanje za sestanek, v katerega je Taft privolil. Na tem sestani- ju je moral Eisenhower sprejeti njegove pogoje, če je hotel njegovo sodelovanje, ali pa bi sploh ne imel nobenega izgleda za zmago! Ne gre namreč po- zabiti, da ima Taft v republikan- ski stranki še vedno milijone pristašev, katerim je on še zme- rom "Mr. Republican" in jim je njegova beseda — zakon!

To so stvari, ki smo jih težko pogoltnili, še teže prebavili, — oziroma jih nismo. Kje je torej tista tolikanj opevana samostoj- nost, češ da si ne bo dal general od nikogar narekovati? Kje je njegova toliko naglašana zna- čajnost, ko govori na Jugu to, kar ve, da tam radi slišijo, na Severu in drugod pa tisto, kar jim tam godi? V Texasu in dru- god na Jugu je izjavil, da so dr- žave upravičene do olja, čigar ležišča ob morskem obrežju po- kriva in odkriva plima in ose- ka (naraščanje in vpadanje vo- de), ker je vedel, da je demok- ratski governor Texasa prav radi tega vprašanja odrekel Steven- sonu svojo pomoč. Steven- son je namreč drugega mnene- ja in pravi, da tisto olje ni last dotičnih držav, temveč vse de- žele, to je vsega naroda! Tekom svoje kampanje po južnih drža-

vah je Stevenson to brez ovink- kor povedal, kar mu vsekakor ni pripomoglo do glasov, ker ondotni volilci ne slišijo tega radi.

So pa še druge Eisenhower- jeve izjave, ki ne delajo časti odgovornosti moža, ki se pote- guje v teh najresnejših časih za ta najvišji urad. Na primer: — korejska vojna, o kateri je re- kel, da bi bila kmalu končana, če bi bil on izvoljen za predsed- nika. — Vsi pozorno prisluhne- mo: torej — vendar! Kako? Ta- kole: "Amerikanci so imeli pred seboj že dosti problemov, ki so kljubovali rešitvi, pa so jih še vselej rešili. ..." Po naše: Bo že kako! Če ne danes, pa jutri!

Ej, pač slabo izpričevalo bi dali Amerikanci svoji politični zrelosti, če bi se zadovoljili s takimi izjavami in dejanji od strani človeka, ki jim je bil eno desetletje pozlačen idol!

In Nixon?

On nam je s svojimi teatralni- mi, za vzbujanje emocionalnosti in ženskega joka preračuna- nimi nastopi na radiu in televi- ziji, — odvraten! ... Prav tako nam je odvratno njegovo opravi- čevanje in razlaganje zadeve onih osemnajstih tisočakov, ker je danes splošno znano, da so bili le kaplja v vedru, iz kate-rega je zajemal. ... Farizejsko ogorčenje nad grafted v Wash- ingtonu od strani Nixona, ki se predstavlja za PODOBO pravice in Posodo modrosti, je ogabno!

Naj bo dovolj o tem. Rečemo naj samo še toliko, da takih har- lekinad ob najboljši volji ne mo- remo podpirati in zagovarjati s čisto vestjo!

Ali smo torej za Stevenzona zato, ker je dem. administra- cija vzorna in ji ni kaj očitati? Ali odobravamo infiltracijo kom- unistov? Ali odobravamo Tru- manovo izjavo o rdečih slanih in pestovanje komunističnih svedrocev? Ne, vsega tega ne odobravamo! V administraciji so se dogajali škandali in škanda- lalčki, grafti in graftki, pa men- da nobeden ne tako velik in sram- moten kakor znani milijonski "Teapot-Dome" škandal za časa administracije republikanskega predsednika Hardinga! Truma- nove izjave o rdečih slanih prav tako obzalamo in se jih kot državljani sramujemo, da smo jih morali slišati iz ust naj- višjega predstavnika te velike republike, kakor se sramujemo njegovih prostaških izjav na naslov premoškega bossa Joh- na Lewisa, kateremu je predsed- nik v pismu sporočil, da bi ga še za "dog catcher"-ja ali "šintar- ja" ne maral, — in njegove iz- jave glasbenemu kritiku, ki je kritiziral petje njegove hčere in kateremu je Truman, predsed- nik Združenih držav, zagrozil, da ga bo "s pestjo po nosu"! — Vse to obsojamo, se tega sra-

mujemno in obzalamo! Ampak, kakor rečeno v začetku: naj bo prihodnji predsednik Eisenho- wer ali Stevenson, prepričani smo, da ameriškiemu ljudstvu ne bo treba več zardevati zaradi- takih nastopov svojega predse- dnika.

Komunizem? Tega moramo slej ko prej pobijati z vsemi sredstvi! Res, vlada ga ni dovolj in je prerahlo postopala s kom- unističnimi prekučimi. To se je izboljšalo; nad trideset jih je obsojenih in zapor, dva na smrt. In upravičeno pričakujemo, da so se na merodajnih mestih zbu- dil, kakor se je zbudil v tem pogledu marsikateri "progresi- vec" in "liberalec". Gov. Steven- son obeta komunizmu neizpro- ni boj, več kot obetati pa za en-krat tudi Eisenhower ne more.

Sicer pa je o tem spregovoril svojo besedo gen. Bedell Smith, načelnik Urada za inteligentno varnostno službo in bivši amba- sador v Moskvi, ki komunizem temeljito pozna, zato tudi smrt- no sovraži. In kdo smo mi, da bi popravljali, dopolnjevali ali dvomili v njegove izjave?

Stvar se je zavlekla bolj kot smo nameravali. Zato k zaključku na kratko še tole:

Na splošno rečeno, je demok- ratska stranka bližja delovne-

mu ljudstvu in povprečnemu človeku kakor republikanska. — Čeprav je demokratska admini- stracija doma komunizem mor- da nerodno pobijala, se mu je prav s svojim toplim razumeva- njem delavskih potreb tudi us- pešno upirala: sitemu in pre- skrbljenemu delavcu. ne roje- puntarske misli po glavi! — In v inozemstvu? Če bi tam ne bi- lo ameriške pomoči in Atlant- ske pogodbe, katere pogonska si- la je Amerika, bi bili Francija in Italija danes že obe v komu- nističnem občestvu! To je fakt! Če dostavimo, da je demokrat- ska administracija kazala toplo in človečansko razumevanje tu- di za probleme razseljenih oseb ter na splošno pobijala vse okr- nitve in omejitve emigracije, smo, površno, povedali prilično vse.

Takšni so rezultati našega razmišljanja in tehtanja tega važnega vprašanja. Hudiča ne bomo izganjali z Belcebubom, temveč se bomo držali pregova- ra, ki pravi: Boljši je vrabec v roki ko golob na strehi. — A. š.

Ženske dobljo delo

Za splošno hišno delo

Ženska, ki je pripravljena vr- šiti hišno delo, skrbeti za perilo, dobi službo pri mali družini na Shaker Hts. Posebna soba s kopalnico v hiši. Kličite LI 1-5533 med 9. in 12. uro popoldne. (205)

Moški dobljo delo

AERO- NAUTICAL WORK

INSPECTORS (Floor and Magnaflex)

TUDI

operatorje za:

MILLING MACHINES TURRET LATHES GRINDERS

(Internal — External)

Visoka plača od ure z draginsko doklado 10% bonus za drugi in tretji štift in več drugih kompanijskih ugodnosti

Prinesite dokazilo o državljanstvu
DOBRA TRANSPORTACIJA

Direktno z Maple Heights in Bedford busi iz Clevelanda, z dobro vozno v vse kraje mesta.

Tudi stalna služba za:

DESIGN ENGINEERS
DETAIL DRAFTSMEN
LAYOUT DRAFTSMEN
ELECTRICAL AND MECHANICAL ENGINEERS

Zadovoljni boste z delom pri

JACK & HEINTZ

17600 Broadway

Pridite v Employment urad od ponedeljka do petka od 8 zjutraj do 5 pop.

Za vašo udobnost: Ob torkih do 9 zv. ob sobotah do 1 pop. ob nedeljah 10 zj. do 2 pop.

Delo na farmi

Dela na farmi vajen moški dobi službo. Če je samski ima vso oskrbo v hiši, če poročen pa stanovanje. Dobra plača. Kličite RE 1-3300 čez dan, po 7. uri zv. pa WI 8-9886. (x)

GLAS GENIJA — Točno 75 let potem, ko je Thomas Edison znašel fonograf, so znanstveni delavci družbe, ki nosi iznajditeljevo ime, ustvarili aparat, ki zapiše naš glas. To je neke vrste kombinacija narekovalnega in prepisovalnega stroja, ki je tako majhna, da jo lahko vtaknemo v aktovko. Francis J. Safford (na levi) vodja raziskovalnega oddelka družbe, drži v roki prvi fonograf, Richard M. Somers, ravnatelj načrtnega oddelka pa "glasopis" iz l. 1952.

Soba se odda

enemu ali dvema fantoma eventuelno s hrano. Soba ima svoj vhod. Oglasite se na 1249 E. 79 St. —(205)

Iščejo stanovanje

Mlad par išče 2 ali 3 oprem- ljene sobe v St. Clairski okoli- ci. Na 1175 E. 61 St., tel. HE 2-1609. —(206)

Hiša naproday

Proda se hiša za 2 družini, 6 in 5 sob, za \$9500. Velike sobe in kuhinja zgoraj, kopal- nica obita s ploščami in kuhin- je zdolej in zgoraj, centralna kurjava in 2 garaži. Na 1531 E. 43 St., tel. EX 1-4071.

(208)

ČE HOČETE PRODATI VAŠE POSESTVO Mi imamo kuce z gotovino. Za hitro postrežbo pokličite

JOS. GLOBOKAR
986 E. 74th Street
HE 1-6607

Prijatelj's Pharmacy
SLOVENSKA LEKARNA
Prescriptions — Vitamins
First Aid Supplies
Vogal St. Clair Ave in E. 68 St.

HENRIK SIENKIEWICZ:

Z ognjem in mečem

Zelo se je gospod Zagloba pritoževal radi Bohunove slave, ker so ga Niževci preveč nadlegovali z vprašanji o njem, radi česar se je potovanje nemalo zavlačevalo. In navadno ni bilo konca vprašanjem: ali je zdrav, ali živi, ker se je bila vest o njegovi smrti raznesla celo pod Jahorlik in do slapov. Ko pa so potniki odgovarjali, da je zdrav in prost in da so njegovi odposlanci, tedaj so jih poljubovali in gostili; odpirala so se jim vsa srca in celo mošnje, s čimer se ni mudil okoristiti prevejani sluga Skrzetuskega.

V Jampolu jih je sprejel Burlaj, star, slaven polkovnik, ki je tu čakal z vojsko Niževcev in črnijo budziackih Tatarjev. Ta je pred leti učil Bohuna vojne umetnosti, hodil z njim na črnomorske pohode. Na enem pohodu sta skupno izropala Sinopo. Ljubil ga je torej kakor lastnega sina in je hvaležno sprejel njegove poslance ter ni pokazal najmanjše nezaupnosti, zlasti ker je prejšnje leto videl Rezdziana pri njem. Da, ko je izvedel, da Bohun živi in da gre na Volinj, je priredil odposlanecem iz veselja častno pojedino ter se sam na njej upijani.

Gospod Zagloba se je bal, da bi se Rzedzian po nepotrebnem ne zagovoril, toda pokazalo se je, da je kakor lisica zviti sluga znal tako zasukavati, da je govoril resnico le takrat, ko jo je smel povedati, in s tem pridobil večje zaupanje. Divno je vendar bilo za naše viteze poslušati te razgovore, ki so kazali strahno odkritosrčnost in so se često ponavljala njihova imena.

"Slišali smo," je govoril Burlaj, "da je bil Bohun ranjen v dvoboju. Ali neveste, kdo ga je ranil?"

"Volodijovski, oficir kneza Jereme," je odgovoril Rzedzian. "Ej, če bi ga jaz dobil v roke, bi mu plačal za našega sokola. Iz kože bi ga del!"

Gospod Volodijovski je na to namrdil s svojimi ovenimi br-

ki in pogledal na Burlaja s takim pogledom, s kakršnim pogleda hrt na volka, katerega ne more zgrabit za grlo, a Rzedzian je rekel:

"Zato sem vam povedal njegovo ime, gospod polkovnik."

"Hudič bo imel pravo veselje s tem dečkom!" si je mislil gospod Zagloba.

"Toda," je nadaljeval Rzedzian, "ta ni toliko kriv, ker ga je Bohun sam izval, ker ni vedel, kako sabljo izziva. A tam je bil drug šlahčič, največji Bohunov sovražnik, ki mu je že enkrat iztrgal knežjo iz rok."

"Njega pogube dekleta," je zamrmral Burlaj, "in to sem mu že davno povedal. Ali ne bi bilo bolje, da bi se bil poigral z deklico po kozaško, potem ji pa obesil kamen na vrat in jo potopil v vodi, kakor smo delali mi na Črnem morju?"

Tu se je gospod Volodijovski komaj obrzdal, tako je bil ranjen v svojih nazorih o ženskem spolu. Zagloba pa se je nasmehljaj in rekel:

"Gotovo bi bilo bolje."

"Toda vi ste dobri drugi!" je vovril Burlaj, "vi ga niste zapustili v potrebi, a ti mali (tu se je obrnil do Rzedziana), ti si najboljši izmed vseh, ker jaz sem te že videl v Čehrinu, kako si našemu sokolu ljubeznivo stregel. No! Torej sem tudi jaz vaš prijatelj — govornice, česa vam je treba, molojcev ali konj? Dam vam jih, jih, da bi se vam nazaj grede ne zgodila kakva krivica."

"Molojcev nam ni potreba, gospod polkovnik," je odgovoril Zagloba, zakaj mi smo svojji ljudje in hodimo po svojem kraju, a Bog ne daj kake nesreče, ker z veliko četo je slabše nego z malo, a konji, čim hitrejši, bi se nam pridali."

"Dam vam takih, da jih niti hanovi bahmati ne dohite."

Vtem se je oglašil tudi Rzedzian, ker ni hotel zamuditi prilike:

"Tudi denarja nam je ataman dal malo, ker ni sam imel, za Braclavom je mera ovsa tolar."

"Torej pojdi z menoj v sobo," je rekel Burlaj.

Rzedzian si tega ni dal dvakrat ponoviti in je izginil s starim polkovnikom za durmi, a ko se je črez trenutek zopet pokazal, mu je z okrogličnega obraza sijala radost in sinji župan na trebuhu se je kar napel.

"No, potujte z Bogom!" se je oglašil stari Kozak, "a ko vzamete devojko, oglasite se pri meni, da si tudi jaz ogle dam Bohunovo golobico."

"Ni mogoče, gospod Polkovnik!" je odvrnil drzno sluga, zakaj ta Laška je grozno plašna in se je enkrat že sunila z nožem. Bojimo se, da bi se ji ne pripetilo kaj hudega. Bolje bo, da stori ataman z njo, kar hoče."

"Si bo že pomagal; njega se ne bo bala. Laška beloroka!!! Kozak ji smrdi!" je zamrmral Burlaj. "Hodite z Bogom! Nimate več daleč!"

Iz Jampola res ni bilo več daleč do Valadinke, a pot je bila težavna, ali bolje — brezpotje se je odpiralo pred vite-zoma, zakaj v onih časih so bili ti kraji še pustinja, le redko obljudena in zazidana. Šli so torej od Jampola nekoliko na zahod, oddaljujoč se od Dnjestra, da bi šli potem s tekom vod Valadinke k Raškovu; zakaj le tako je bilo mogoče najti jarek. Na nebu se

že svitalo, ker gostija pri Burlaju se je raztegnila pozno v noč. Zagloba je izračunal, da pred solčnim zahodom ne najdejo jarka, a to mu je bilo baš všeč, ker je hotel po osvoboditvi Helene imeti noč za seboj. Na daljnem potovanju so se razgovarjali, kako jim je do sedaj na vsakem koraku bila sreča mila, a gospod Zagloba je rekel, ko so omenjali Burlajevo gostijo:

"Poglejte si no, kako se ti Kozaki, ki žive v bratstvu, vzajemno podpirajo ob vsaki priliki. Ne govorim o črni, ki jo sovražijo in ji bodo, če se jim posreči z vražjo pomočjo vreči našo nadvlado, še hujši gospodarji, a v bratstvu bi bil pripravljen vsak skočiti za drugega v vodo, ne tako kakor med našo šlahto."

"Kaj še, moj gospod!" je odgovoril nato Rzedzian. "Bil sem dolgo med njimi in sem videl, kako se žro med sabo kakor volkovi, a če bi ne bilo Hmielnicega, ki jih brzda s silo in politiko, bi se takoj poržli drug drugega. Toda ta Burlaj je velik vojevnik med njimi in sam Hmielnicki ga spoštuje."

"Ti pa ga gotovo zaničuješ, ker se ti je dal oskubiti. Ej, Rzedzian, Rzedzian, ti ne umreš naravne smrti!"

"Kar je komu napisano, moj gospod; vseeno pa je hvalevredno in Bogu milo, če ociganiš sovražnika."

"Saj tega ti ne štejem v zlo, temveč tvojo lakomnost. To je šlahčiča nevedno kmetiško čuvstvo, radi katerega boš pogubljen."

"Ne bo mi žal sveč za cerkev, če se mi posreči zaslužiti, da bi tudi Bog imel svojo korist in mi dal blagoslov; a da staršem pomagam, to ni greh."

"Kakšen lopov je to!" je vzkliknil gospod Zagloba, obrnivši se k Volodijovskemu.

"Mislim sem, da z mano vred pojdejo v grob tudi moje ukane, a vidim, da je to še večji navihanec. Saj s prekanjenostjo tega dečka osvobodimo našo knežnjo iz Bohunovega robstva, z Bohunovim dovoljenjem in Burlajevimi konji. Ali je kdo že videl kaj podobnega? A na videz ne bi dal treh grošev za tega dečka."

Rzedzian se je zadovoljno nasmehnil in odgovoril:

"Gospod, slaba nam bo pela."

"Prikupil si se mi, in če ne bi bil tako lakomen, bi te vzel v službo, a ker si Burlaja tako oplahat, ti že oprostim, da si me imenoval pijanca."

"Saj te nisem imenoval jaz pijanca, gospod, temveč Bohun."

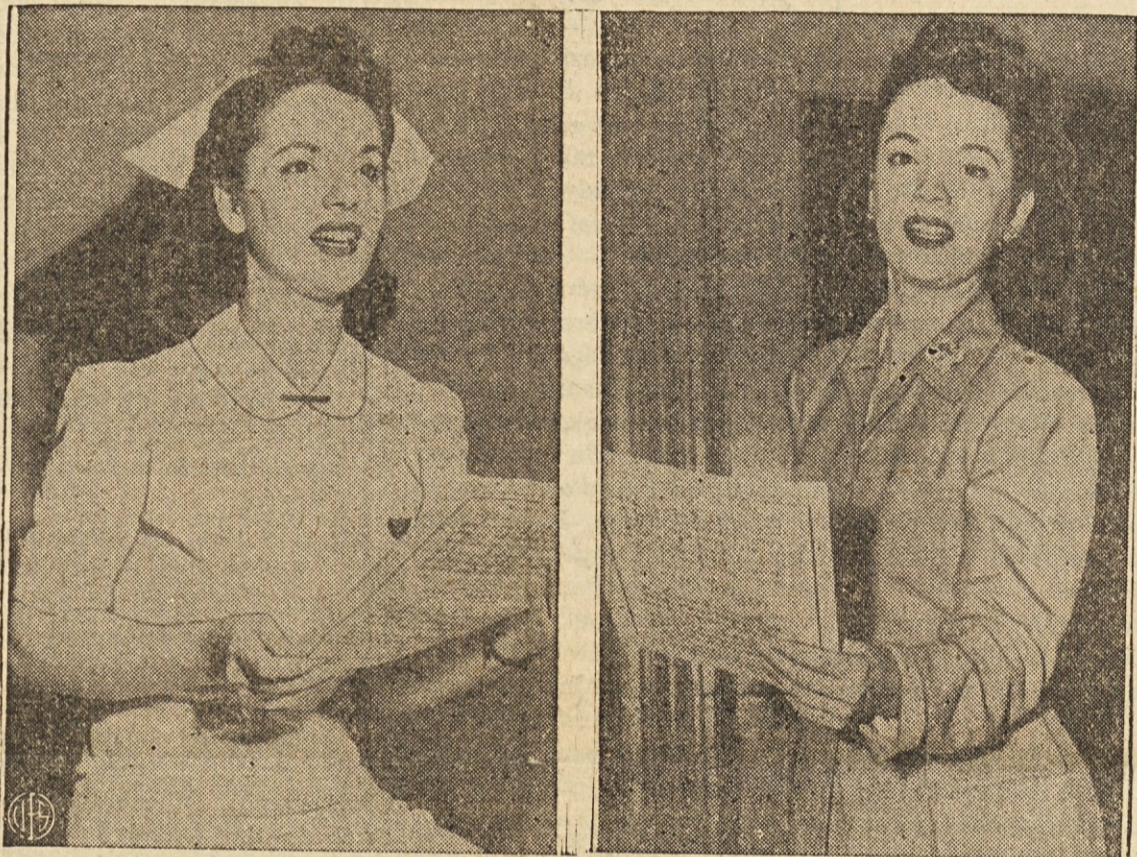
"Bog ga je tudi kaznoval," je odgovoril Zagloba.

V takih pogovorih jim je minilo jutro. Ko pa se je solnce že visoko pomaknilo na nebe-

ški svod, jih je obšla resnoba, ker črez nekoliko ur so imeli uzreti Valadinko. Po dolgem potovanju so bili naposled na cilju, a nemir, naraven v podobnih slučajih, se jim je ukradel v srce. Ali Helena še živi? In če živi, ali jo najdejo v jarku? Horpina jo je morda odvedla, jo v zadnjem času skrila kje v neznanih jarkovih razpadlinah ali jo pa umrtila. Ovre se niso bile premagane, nevarnosti še niso vse minile. Imeli so zares vse zna-

ke, po katerih jih je morala Horpina spoznati, da so Bohunovi poslanci, ki vrše njegovo voljo — ali če jo duhovi ali hudiči opozore? Tega se je najbolj bal Rzedzian, a tudi gospod Zagloba, če tudi se je imel za izvedenca v črni umetnosti, ni mislil o tem brez nemira. V takem slučaju bi namreč našli jarek prazen, ali, kar je še hujše, Kozake iz Raškova, skrite v njem.

(Dalje prihodnjič)

BOLNIŠKA STREŽNICA IN OPERNA PEVKA — Ljubka Christine Palmer, bolniška strežnica v Doctors Hospital v New Yorku, je žela lep uspeh kot Mussette v Puccini-jevi operi "La Boheme" pri New York City Opera Company. Slika na levi jo kaže v obleki bolniške strežnice, na desni pa jo vidite v civilni obleki. Pevka pravi, da jo oba poklica enako veselita.

DVA
POGREBNA
ZAVODA
za
zanesljivo
izkušeno
sočutno
pogrebno
postrežbo
po
ceni, ki jo SAMI
izberete
pokličite

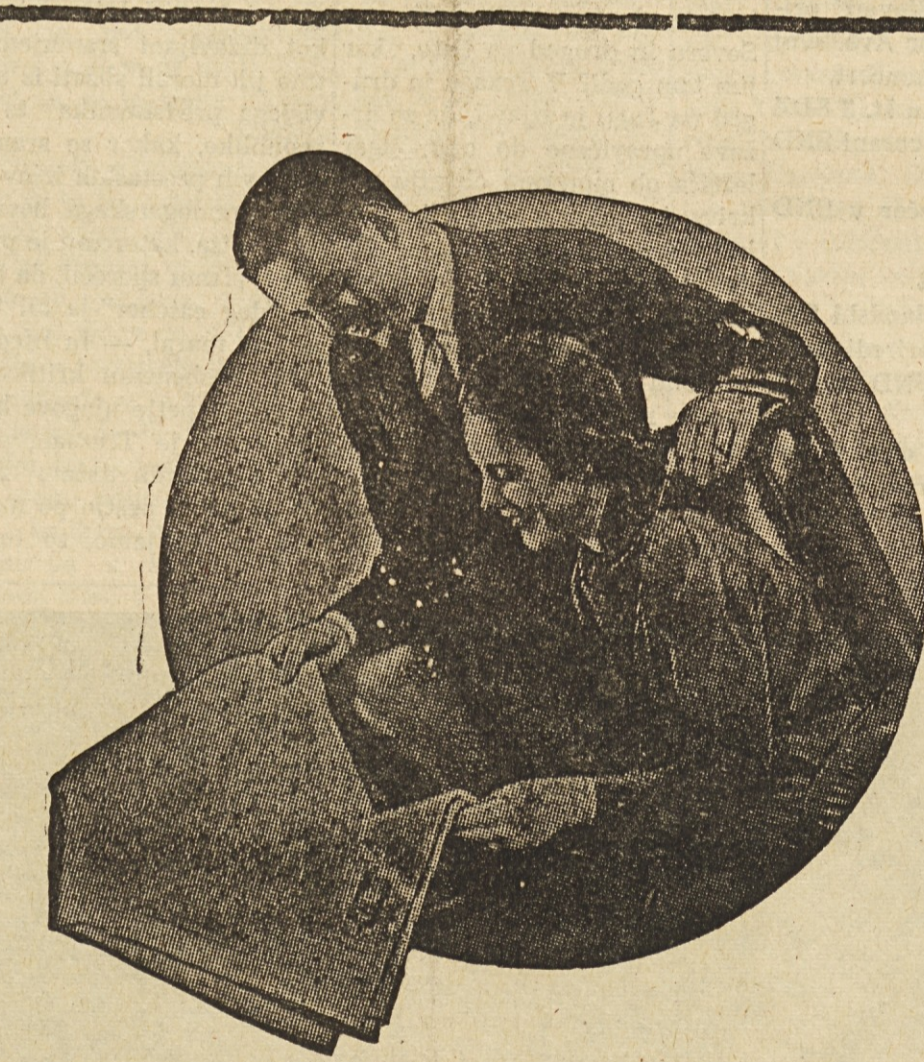
A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
1500 East 67th St.
Minneapolis 1-2600 - Kansas 1-5000

Ali ste prehlajeni?
Pri nas imamo izborna zdravila da vam ustavi kašelj in prehlad. Pridite takoj, ko čutite prehlad.

Mandel Drug
15702 WATERLOO RD.
KE 1-4034

Za fine ženske VOLNENE STERLING SUKNJE in KOŽUHE DIREKT. NO IZ TOVARNE po najnižjih cenah, se oglasite ali pokličite

BENNO B. LEUSTIG
1034 Addison Road
EN 1-3426

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!"

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev."

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti."

"Zato vsak dan preglejva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgovec, ki oglašuje v Ameriški Domovini je zanesljiv in pri njem kupujva."

IMEJTE VROČO VODO, KO JO RABITE

Mario Kolenc Louis Planinc

BRYANT WATER HEATERS
Cene od \$79.00 do \$128.00

Imate do 3 leta časa za plačati
Lahko plačate poleg plinskega računa

W. F. HANN & SONS
"Since 1907" MU 1-4200
15505 EUCLID AVE. at TAYLOR

Trgovina je odprta vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek do 8. ure zvečer

Baragova Pratika
DVANAJSTI LETNIK
za navadno leto 1953

je zanimiva knjiga za vsakega Slovenca kjer koli. Za vsakega slovenskega človeka ima obilo koristnih nasvetov in obvestil. Poučne članke in spise, zanimive črtice in povesti.

Radi višjih stroškov kot povišane poštnine in radi dražjega tiska stane letos nekaj več kakor lani.

S poštnino stane letos \$1.25

Naročila je poslati v Money order, čeku, ali gotovini na:

BARAGOVA PRATIKA
6519 West 34th Street Berwyn, Illinois

Ali veste, da je 15 milijonov ljudi v Ameriki izpostavljeni vsled svoje odvisne teže najrazličnejšim boleznim? Zavarovalnice zahtevajo od njih višje pristojbine, ker računajo z njihovim krajšim življenjem. Če ste tudi Vi med njimi, Vam je sedaj mogoče odvrniti nevarnost, ki Vam preti.

S stalno rabo enkrat na teden, po zdravniškem predpisu tudi večkrat, boste dobili nazaj ono zdravo težo, ki odgovarja Vaši postavi.

Zdravilna kopel stane samo \$25.00 v naši delavnici v Clevelandu, kjerkoli v U.S.A. \$27.50 z vpošteto poštnino, zavarovalnino in sales-taxo. Ničesar ni treba kupovati posebej. Pišite po pojasnila:

CHERNE HEALTH BATH
6904 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio